

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

UFD

02 FEB. 2004

Saksnr.	Dok.nr.	Arkivkode
200307611	134	50

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Døres ref
20037611

Vår ref
200305779

Dato
30.01.2004

Høring: NOU 2003:25 Ny lov om universiteter og høyskoler

Vi viser til brev av 30. september 2003 med henvisning til ovennevnte utredning. Nærings- og handelsdepartementet (NHD) har følgende kommentarer til forslagene utvalget fremmer.

Organisering - egne rettssubjekter eller forvaltningsorganer

Utvalgets flertallet tar utgangspunkt i endringene som følge av kvalitetsreformen og hvordan reformens intensjoner hindres iverksatt som følge av dagens organisering. På denne bakgrunn trekker de frem sin egen modell som mest hensiktsmessig. De argumenterer mot mindretallets modell, men diskuterer ikke utførlig alternative tilknytningsformer.

Mindretallet tar utgangspunkt i at dagens ordning fungerer bra og ser ikke behov for vesentlige endringer. De argumenterer mot flertallets modell, men diskuterer ikke utførlig alternative tilknytningsformer. Mindretallet diskuterer i liten grad valg av styringsmodell.

Universitetene og høyskolene har fire hovedoppgaver; de skal tilby høyere utdanning, utføre forskning, samarbeide med samfunns- og arbeidsliv og bidra til den allmenne dannelse ved å formidle kunnskap om akademisk forskning og vitenskapelige metoder til samfunnet for øvrig. Som en generell kommentar mener NHD at utvalget ikke presenterer en fyldestgjørende drøftelse av forslagenes virkninger for institusjonenes ivaretagelse av disse viktige samfunnsoppgavene.

Gjennom Kvalitetsreformen og et nytt finansieringssystem er institusjonene gitt større frihet og tilhørende større ansvar. Utdannings- og forskningsministeren er imidlertid fortsatt formelt ansvarlig for institusjonenes virksomhet. Dette fordrer etter vår vurdering at beslutningsavstanden mellom departementet og institusjonene økes. Vi mener det er hensiktsmessig at de statlige universitetene og høyskolene får en reelt uavhengig tilknytningsform som egne rettssubjekter. Flere typer status kan tenkes for de egne rettssubjektene, som for eksempel aksjeselskap, statsforetak, stiftelse eller særlovselskap.

Postadresse Postboks 8014 Dep 0030 Oslo	Kontoradresse Einar Gerhardsens plass 1	Telefon 22 24 90 90 Org.no. 972 417 890	Nærings- og handelsøkonomisk avdeling Telefaks 22 24 05 05	Saksbehandler Marianne Stokstad 22 24 65 07
---	--	--	--	---

Flertallets modell ligner i stor grad på en stiftelse. Utvalget redegjør for de generelle kjennetegnene for alternative organisasjonsformer, men drøfter ikke utførlig hvordan andre tilknytningsformer kan fungere for institusjonene. Vi er usikre på om stiftelse er den beste tilknytningsformen, og vil reise spørsmålet om hvorvidt en dypere utredning av konsekvenser av andre tilknytningsformer ville kunne modifisere de konklusjoner utvalget trekker. Nærings- og handelsdepartementet mener at særlovselskap er spesielt egnet og bør vurderes i denne sammenheng. Valg av særlovselskap som tilknytningsform vil f.eks. innebære at eier (Utdannings- og forskningsdepartementet) oppnevner styret.

Dersom Utdannings- og forskningsdepartementet går inn for en stiftelsesmodell mener vi at utnevning av styre bør vurderes spesielt. Loven om stiftelsesmodellens retningslinjer for rekruttering til styret er ikke tilfredsstillende. Når det sittende styret skal utnevne det nye styret, kan man stille spørsmål ved balansen i styresammensetningen, og om man får eksterne styremedlemmer som ivaretar hensynet til det brede spekter av oppgaver som universiteter og høyskoler er tillagt i loven. Vi foreslår derfor at en vurderer en modell med et bredt sammensatt råd/organ som får i oppgave å utnevne representanter til styret. Dette kan være et felles råd for hele universitets- og høyskolesektoren eller et råd for hver enkelt institusjon. Et slik råd bør bl.a. ha som oppgave å utnevne et bredt sammensatt styre som sikrer at institusjonenes hovedoppgaver ivaretas.

Felles lov for og større grad av likestilling mellom statlige og private høyere utdanningstilbud

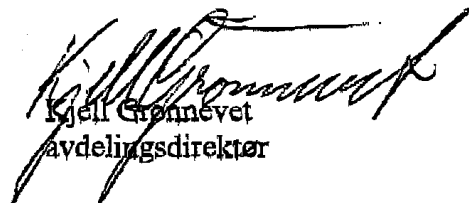
Utvalget foreslår at det etableres en felles lov for statlige og private høyere utdanningsinstitusjoner. Vi har ikke vurdert de juridiske konsekvensene en felles lov kan ha i forhold til private høyere utdanningsinstitusjoner.

Adgang til å kreve egenbetaling fra studenter

Utvalget foreslår at det i en felles lov for statlige og private høyere utdanningsinstitusjoner inntas bestemmelser som direkte regulerer institusjonenes adgang til å kreve egenbetaling. En slik regulering skal sikre at institusjonene ikke tar egenbetaling for studier som er forutsatt dekket av statlige tildelinger. NHD støtter prinsippet om at i den utstrekning staten fullfinansierer enkeltstudier, bør ikke institusjonene ha rett til å kreve betaling.

Med hilsen

Morten Berg (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjell Grønnevet
avdelingsdirektør